

CURIOSUM

Piet Creve, projectmedewerker, Amsab-ISG

't SPAND TE GENT

Wie door de historische kern van Gent wandelt, kan zich moeilijk voorstellen dat er eind jaren 1970, begin jaren 1980 in het centrum wijken waren die vandaag het etiket 'kankerplekken' zouden krijgen. Het gaat om buurten zoals het Prinsenhof en vooral het Patershol. Die laatste wijk was ooit een plek waar de rijke Gentenaars woonden, maar veertig jaar geleden huisden er vooral arme Gentenaars: bejaarden, werklozen, jonge gezinnen, studenten en allerlei overlevingskunstenaars.

Het Patershol werd gedomineerd door het voormalig klooster van de geschoeide karmelieten. Sommige delen waren in zeer slechte staat. Rond één van de twee pandhoven had zich een bewonersgroep ontwikkeld die een typische doorsnede bood van de samenstelling van de bevolking in het Patershol. In het 'Pand' was het leven goed, gezellig, goedkoop én populair. Wie er wou komen wonen, kwam op een wachtlijst terecht.

Voor nogal wat politici waren buurten als het Patershol een doorn in het oog. Ze droomden van een stad waar de verloederde historische buurten een nieuw elan zouden krijgen. Voor het Pand betekende dit een grondige restauratie waarvoor de bewoners moesten wijken. Vage beloftes over het behoud van de woonfunctie botsten op argwaan: als een buurt door een proces van gentrificatie gaat, zijn de oorspronkelijke, weinig bemiddelde bewoners altijd de pineut.

In 1979 richtten de bewoners het Pandinistisch Verblijvingsfront (PVF) op, naar analogie

met het Sandinistisch Bevrijdingsfront uit Nicaragua dat de lokale dictator uiteindelijk had klein gekregen. Het PVF kwam met alternatieve voorstellen, legde contacten met actiegroepen rond stadskernvernieuwing in andere steden, stak zelf de handen uit de mouwen voor onderhoudswerken en probeerde op creatieve wijze de publieke opinie te mobiliseren voor de goede zaak: een picknick op de Gentse bloemenmarkt, open Panddagen, een eigen radio en krant, kunstenaars die in het Pand werken aanbrachten op de muren ...

Maar de ontruiming bleef een concrete dreiging: eind juli 1980 kregen de bewoners een uitwijzingsbevel. In de ochtend van 20 augustus 1980 viel een vijftig man sterke politiemacht het Pand binnen. Bruine zeep en kettingen hielden hen niet tegen. Mensen en meubelen werden het Pand uit gesleurd. Die avond verzamelden Pandbewoners op het binnenplein. Een van hen, Jan Emmery, wist de stemming precies te vatten in het zelfgeschreven lied *De brave Pandbewoner* dat hij die trieste avond meerdere keren ten gehore bracht.

Het PVF bracht *De brave Pandbewoner* later uit op single, met op de B-kant een nummer van Walter De Buck over stadskernvernieuwing. Voor het PVF was de strijd met de ontruiming van het Pand niet gestreden. Naast een juridische procedure probeerde het PVF de publieke opinie blijvend te mobiliseren. Bij al die acties en activiteiten was ook de single te koop, zowel om solidariteit te vragen als om de oorlogskas te spijzen.

De single is intussen een collector's item. Amsab-ISG heeft er enkele in zijn bezit, geschonken door onder meer Chantal De Smet en Piet Creve. Heel recent schonk Luc Emmery, broer van Jan, zijn hele archief over die woelige periode aan Amsab-ISG. Daarin vonden we, naast onbekende foto's en ander interessant materiaal, ook nog enkele singletjes.

